

Demoveld Bewust Bodembeheer Salland

Verslag van bijeenkomst op dinsdagmiddag 10 september 2024 van LTO Salland, in samenwerking met St. IJssellandschap, Unicom Oost, Loonbedrijf Markvoort, CAVV Zuid Oost Salland en Landkracht. Locatie van het demoveld is Oude Deventerweg 9 in Haarle.

Voorzitter John van den Berg van LTO Salland heette de ongeveer 65 aanwezigen welkom. Ook Landstede uit Raalte was met een grote groep studenten aanwezig. Op het demoveld staan grondbewerking en teelt en bemesting van voedergewassen, mais, graan/lupine, gras/klover en kruidenrijk grasland centraal. Effecten op bodem- en waterkwaliteit en gewas worden op dit veld gemonitord.

Projectleider Bert Muller gaf een toelichting op het programma. Ook besprak hij het teeltplan van het demoveld.

Teeltplan demoveld Bewust bodembeheer Salland 2024

Strook	Rotatie	Blok 1	Blok 2	Blok 3	Gewas jaar 3
S1	Mais-tarwe/lupine-gras/klover	Ploeg	Ecoploeg	Biofrees	Gerst-gras/klover
S2	Mais-tarwe/lupine-gras/klover				Gras/klover
S3	Mais-mais-mais-rustgewas				Mais
S4	Mais-tarwe/lupine-gras/klover				Mais
S5	Gras/klover				Gras/klover
S6	Kruidenrijk grasland				Kruidenrijk grasland
S7	Akkerrand				Akkerrand

Mechanische onkruidbestrijding in mais

Gerard Reimert (biologisch geitenhouder) vertelde over het succes van mechanische onkruidbestrijding in mais. Omdat zijn bedrijf biologisch is, houdt de familie Reimert de mais met mechanische onkruidbestrijding schoon. Ze hebben 13 hectare mais en hebben een eigen schoffelmachine aangeschaft.

Gerard Reimert: 'Van belang is vroeg in het groeiseizoen te beginnen. Bij mechanische onkruidbestrijding is een vlak zaaibed belangrijk. Rond 10 mei gaat de mais de grond in. De mais moet vlot doorgroeien. Dan beginnen we met de wiedege met een dunne tand. Eventueel volgt nog een tweede keer. Vervolgens gebruiken we de schoffelmachine met vingerwieder met bladbeschermer. Dit jaar zijn we vier keer door de maïs geweest vanwege het regenachtige weer. Dat kan tot de mais op kniehoogte is. In een droog jaar kan je met drie keer toe, omdat er dan minder snel hergroei van onkruid is. In de rij is het onkruid makkelijk weg te krijgen. De plantjes komen makkelijk los. De zon moet het onkruid doodbranden. Het zand dat meekomt met het onkruid wordt tussen de plantjes geworpen. Via gps en camerabesturing volgt de schoffel de plantjes. Zo kun je de mais redelijk schoonhouden. De investering bedroeg zo'n 60.000 euro inclusief camerabesturing. We kunnen nu zelf te allen tijde de machine inzetten en dat is belangrijk omdat het op timing aankomt. Eventueel kunnen boeren ook samen een machine aanschaffen, dat loont. Het gebruik kost wel veel brandstof en arbeid. In het begin doe je twee hectare in een uur, later gaat het sneller.'

Doorzaaien van kruiden in grasland

Landkracht demonstreerde hoe kun je grasland het beste kunt doorzaaien met een kruidenmengsel. Landkracht gebruikt daarvoor een trekker met frontwieder en zaaimachine, daardoor kunnen de werkzaamheden in een werkgang worden gedaan.

Joost ter Horst van Landkracht: 'Het is belangrijk om ruimte te creëren en het oude gras en de viltlaag eruit te halen. Aan de trekker zit aan de voorzijde een wiedege met dikke tanden (9 mm). De wiedege is nodig; als je geen ruimte maakt, kan het doorgezaaide (gras/klaver/kruiden) zich niet goed ontwikkelen. Het gewicht van de trekker rust op de zaaimachine achter de trekker, zodat het graszaad op een diepte van 1 tot 2 cm in de grond komt te liggen. Vervolgens is het van belang het zaad goed aan te drukken met een rol. Het mengsel dat gebruikt wordt, maakt niet zoveel uit. Klaverzaad en graszaad hebben een andere grootte en gewicht. Het kan dus ontmengen in de zaaimachine. Goed mengen is belangrijk voor een mooie verdeling van de klaver door de weide. Bij een kruidenrijk mengsel is de kans niet zo groot dat het zaad ontmengt.'

Als er in de buurt veel percelen met klaver zijn, zaait de klaver zich dan uit?

In principe niet. Misschien zaait het zich uit via de mest?

Gebruik van klepelmaaier/biofrees in plaats van ploegen

Landkracht toonde ook de combinatie klepelmaaier/biofrees. De mais op dit stuk demoveld is gezaaid op een niet geploegd stuk land. De combinatie biedt goede mogelijkheden om minder te ploegen.

Ter Horst: 'Aan de voorzijde zit de klepelmaaier. Het is belangrijk de groenbemester goed kort te maaien. Aan de achterkant zit de biofrees ook wel biomulch. Het verschil met een gewone frees zijn de haakse messen en de rotor draait sneller door de hogere capaciteit. Dat is belangrijk voor het vermogen. De klep kan hydraulisch open. Nadat de groenbemester fijn is gemaakt, worden de restanten naar achter weggeworpen. Doordat grond zwaarder is, blijft het groene restmateriaal bovenop liggen. Bij droog weer sterft het af. Nu glyfosaat op den duur mogelijk niet meer gebruikt mag worden, is dit een goed alternatief. Of er ook goedkopere en snellere methoden zijn, doet er dan niet meer toe?! De biofrees werkt tot een diepte van ca. 8 cm (liever nog wat minder diep), indien nodig kan met een woelpoot de ondergrond worden losgemaakt.'

Toepassing en effect van graslandbeluchting

Op het demoveld was ook een beluchter te zien. De graslandwoeler zorgt voor het opheffen van verdichtingen in de bodemstructuur met als resultaat een betere doorlaatbaarheid en beworteling van de graszode. Cor Braakman vertelde over het effect van graslandbeluchting.

Cor Braakman: 'Graslandbeluchting voorkomt het dichtslibben van de bodem en zorgt ervoor dat er minder plassen ontstaan. Vooral door het natte voorjaar zijn veel bodems dicht gaan zitten. Beluchten geeft dan een duidelijk zichtbaar resultaat. Een keer per jaar beluchten is voldoende. Met de beluchter moet je niet te hard rijden. Waar de grond hard is, remt hij vanzelf af.'

Bodem en gewas

Wiljan Wigink van loonbedrijf Markvoort en Cor Braakman, teeltbegeleider bij CAVV Zuid Oost Salland, gaven hun visie op bodem en gewas.

Cor Braakman: 'De grasklaver op dit perceel staat nu in het tweede jaar. Het is in 2023 gezaaid nadat de tarwe van het land was. Klaver wordt toegepast vanwege stikstofbenutting. Klaver kan interessant zijn als je minder stikstof mag toepassen. Het kan stikstof uit de lucht binden. De klaver doet het op dit perceel goed. We zien liever iets meer rode klaver dan witte. Verhouding 6kg rood/1kg wit. Witte klaver woekert erg. Rode klaver groeit meer rechtop. Klaver is ondergeschikt aan gras. Gras groeit harder. De groeicurve van gras zakt na juli. Na juli stijgt de groeicurve van klaver juist. Grasklaver geeft iets meer droge stof. Klaver is een kali- en pH-gevoelig gewas. Eventueel een extra kaligift geven. Koeien vinden grasklaver niet altijd smakelijk. En de koeien vreten de wei niet zo kaal en glad. Grasklaver is wennen voor boer en koeien.'

Moet je grasklaver kort of lang maaien?

Hoger maaien betekent meer ruimte voor gras, lager maaien geeft juist meer ruimte voor klaver. Als je grasklaver hoger maait, kan het gras beter concurreren met de klaver.

Waarom doet klaver het niet goed?

Het kan aan de structuur van de grond liggen, maar ook aan de pH-waarde. Grasklaver heeft een pH van minimaal 5,5 nodig, maar liever 5,9, want dan kan je een buffer in de grond houden.

Hoe kan je de pH van je perceel vinden?

Op het grondmonster staat de pH-waarde. De grond bemonsteren gebeurt nog veel te weinig. Vanwege de kosten wordt vaak over een grotere oppervlakte een monster genomen, dat wordt dan wel een gemiddeld monster. Je kunt ook bij CAVV Zuidwest Salland of de loonwerker de pH laten meten. Een grondmonster wordt zo'n 10 cm diep gestoken. Bij het ploegen komt er grond uit een diepere laag boven met een veel lagere pH. Dan kun je kalk strooien; dit moet wel goed gemengd worden met de grond. Afhankelijk van pH en bewerking bepaal je de hoeveelheid kalk.

Tijdens de oogst worden de opbrengsten van de verschillende objecten gemeten. Ook wordt de grond in het najaar weer bemonsterd. De ontwikkeling van de bodemkwaliteit over de laatste drie jaren bij verschillende bemesting, grondbewerking en teelt komt zodoende in beeld. Dit wordt in het winterseizoen geanalyseerd en gedeeld.

Het project Bewust Bodembeheer Salland wordt mede mogelijk gemaakt door de Provincie Overijssel.